

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2027

(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Historia Polski
Kod przedmiotu*	IA ₄
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Historii
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok /semestr 4
Rodzaj przedmiotu	wykład
Język wykładowy	Język polski
Koordinator	Dr Wojciech Kwieciński
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr Wojciech Kwieciński

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4	15								2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej**
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**EGZAMIN**

Uzyskanie zaliczenia z wykładu będzie zależało od frekwencji (90%) oraz aktywności na zajęciach - udział w dyskusji (10%). Przedmiot kończy się egzaminem, który ma na celu zweryfikowanie zakładanych efektów kształcenia.

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowe informacje z zakresu nauczania historii w szkole średniej (poziom podstawowy)

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą dotyczącą historii Polski (wyselekcjonowana problematyka społeczno - gospodarcza oraz zagadnienia polityczno - ustrojowe).
C ₂	Przedstawienie studentom najważniejszych zdobyczy kultury materialnej i umysłowej Polski.
C ₃	Przekazanie sposobów zdobywania, gromadzenia, analizy i wykorzystania wiedzy z zakresu historii, która może być przydatna z perspektywy studenta filologii polskiej.

3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/ modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Zna najważniejsze zjawiska, procesy polityczne społeczne, gospodarcze i reguły nimi rządzące w odniesieniu do historii Polski oraz ma wiedzę na temat przemian historycznych i ich roli w kształtowaniu kultury i tożsamości narodowej	K_W09
EK_02	Ma świadomość i wiedzę dotyczącą zależności pomiędzy uwarunkowaniami historycznymi a zjawiskami kulturowymi w realiach poszczególnych epok.	K_W01
EK_03	Umie pozyskiwać niezbędną mu wiedzę historyczną, gromadzić ją, selekcjonować i dokonywać oceny jej przydatności.	K_U01
EK_04	Potrafi analizować i interpretować zjawiska i procesy społeczne, kulturowe, polityczne i gospodarcze.	K_U02
EK_05	Potrafi podjąć dyskusję krytyczną w odniesieniu do zagadnień obejmujących treści przedmiotu	K_U01
EK_06	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokończania się i rozwoju, jest wrażliwy na kontrargumenty i ma szacunek do odmiennych gustów i oceny zjawisk kulturowych	K_K01
EK_07	Docenia rolę badań historycznych w rozumieniu i należytej ocenie dorobku kulturowego i ma świadomość konieczności pogłębiania wiedzy w tym zakresie,	K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Polska Piastów i Jagiellonów (chrzest Polski, proces kształtowania się i ewolucji państwa, rozbięcie dzielnicowe, zmiany terytorialne i zagadnienie kultury materialnej, unia polsko-litewska, polityka dynastyczna Jagiellonów, stosunki z sąsiadami, ewolucja ustrojowa).
2. Rzeczpospolita Obojga Narodów (konflikty, zagadnienia ustrojowe, gospodarcze i kulturowe, Polska na tle krajów europejskich, przyczyny kryzysu i upadku państwa polskiego).

3. Polska w okresie rozbiorów 1795-1918 (powstania narodowe, Wielka Emigracja, sytuacja Polaków pod zaborami: działalność niepodległościowa, praca organiczna, początki ruchów politycznych, kultura doby romantyzmu i pozytywizmu).
4. II Rzeczpospolita. Walka o kształt granic, problemy gospodarcze, zmiany polityczno – ustrojowe: od demokracji parlamentarnej do autokracji, polityka zagraniczna. Kultura Polska w okresie międzywojennym.
5. Polska w latach 1939-1945 (Polityka okupacyjna Trzeciej Rzeszy i ZSRR na ziemiach polskich. Działalność rządu londyńskiego, polski czyn zbrojny w trakcie II wojny światowej, sprawa katyńska, Polska lubelska)
6. Od stalinizmu po transformację ustrojową (zarys Historii PRL-u)
7. Początki III RP, od „okrągłego stołu” po uchwalenie konstytucji z 1997 r. (zmiany polityczne, gospodarcze i społeczne).
8. Rola wiedzy historycznej w rozumieniu zjawisk i procesów kulturowych

3.4 Metody dydaktyczne

wykład problemowy, wykład połączony z prezentacją multimedialną, dyskusja, analiza tekstów źródłowych

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_02, 03, 07	ZALICZENIE Z WYKŁADU	W
EK_01 - 06	Egzamin	W

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Obecność na wykładach, znajomość treści wskazanych lektur oraz problematyki wykładów.

Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
0 – 50%	51 – 70%	71 – 89%	90 – 100%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO
OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ
PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	7
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	30

(przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	
SUMA GODZIN	52
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Brzoza C., Sowa A., *Historia Polski 1918-1945*, Kraków 2006.
Chrześcijaństwo w Polsce. Zarys przemian 966-1979, pod red J. Kłoczowskiego, Lublin 1992.
Chwalba A., *Historia Polski 1795-1918*, Kraków 2006.
Dylagowa H., *Historia Polski 1795-1990*, Lublin 2000.
Friszke A., *Polska. Losy państwa i narodu 1939-1989*, Warszawa 2003. Friszke A., *Opozycja polityczna w PRL 1945-1998*, Londyn 1994. Halecki O., *Historia Polski*, Lublin-Londyn 1992.
Hass L., *Inteligencji polskiej dole i niedole XIX i XX wiek*, Łowicz 1999.
M. Kallas, *Historia ustroju Polski X-XX wiek*, Warszawa 1996
Kamiński A. S., *Historia Rzeczypospolitej wielu narodów 1505-1795*, Lublin 2000.
Kłoczowski J., *Historia Polski do końca XV wieku*, Lublin 2000.
Kunert A.K., *Rzeczpospolita Walcząca. Powstanie Warszawskie 1944*, Warszawa 1994.
Paczkowski A., *Pół wieku Polski 1939-1989*, Warszawa 1998.
Roszkowski W., *Historia Polski 1914-2005*, Warszawa 2006.
Samsonowicz H., *Miejsce Polski w Europie*, Warszawa 1995.

Literatura uzupełniająca:

Besala J., *Stefan Batory*, Warszawa 1992
Biskup M., Labuda G., *Dzieje Zakonu Krzyżackiego w Polsce*, Gdańsk 1988.
Bockenheim K., *Dworek, kontusz, karabela*, Wrocław 2002.
Bogucka M., *Staropolskie obyczaje XVI-XVII w.*, Warszawa 1994.
Cieślak E., *Stanisław Leszczyński*, Wrocław 1994.
Cynarski S., *Zygmunt August*, Wrocław 2004.
Cywiński B., *Rodowody niepokornych*, Warszawa 1996.
Czapliński W., *Władysław IV i jego czasy*, Kraków 2008.
Dudek A., Zblewski Z., *Utopia nad Wisłą. Historia Peerelu*, Warszawa 2008.
Dybiec J., *Nie tylko szablą. Nauka i kultura polska w walce o utrzymanie tożsamości narodowej 1795-1918*, Kraków 2004.
Eisler J., *Zarys dziejów politycznych Polski 1944-1989*, Warszawa 1992.
Grzybowski S., *Henryk Walezy*, Wrocław 1980.
Hass L., *Masoneria Polska XX wieku. Losy, loże, ludzie*, Warszawa 1996.
Historia życia prywatnego, T. 5, Od I wojny światowej do naszych czasów / pod red. Antoine'a Prosta [i in.] Wrocław 2006.

Ignatowicz I., *Spółczesność polskie 1864-1914*, Warszawa 1988.

Inteligencja polska XIX i XX wieku. Studia, red. R. Czapulis-Rastenis, t.1-6, Warszawa 1978-1991.

Jedynak B., *Obyczaje domu polskiego w czasach niewoli 1795-1918*, Lublin 1996.

Kaczmarczyk J., *Bohdan Chmielnicki*, Wrocław 1988.

Kawalec K., *Roman Dmowski*, Wrocław 2002.

Kersten A., *Stefan Czarniecki 1599-1655*, Warszawa 1973

Kieniewicz S., *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 1997.

Kobieta i kultura życia codziennego. Wiek XIX i XX. Zbiór studiów, red. A. Żarnowska, A. Szwarc, Warszawa 1997.

Kobieta i społeczeństwo na ziemiach polskich w XIX wieku, zbiór studiów, red. A. Żarnowska, A. Szwarc, Warszawa 1990.

Konopczyński W., *Dzieje Polski nowożytnej*, Warszawa 1986.

Kowecka E., *W salonie i w kuchni. Opowieść o kulturze materialnej pałaców i dworów polskich w XIX wieku*, Warszawa 1989.

Krawczak T., *W szlacheckim zaścianku*, Warszawa 1993.

Kuchowicz Z., *Miłość staropolska*, Łódź 1982.

Kuchowicz Z., *Obyczaje staropolskie XVII-XVIII w.*, Łódź 1975.

Kumor B., *Historia Kościoła*, t. 6, Lublin 2003; t. 7, Lublin 2003; t. 8, Lublin 2004.

Kumor B., *Ustrój i organizacja Kościoła w okresie niewoli narodowej 1772-1918*, Kraków 1980.

Litak S., *Od reformacji do Oświecenia. Kościół katolicki w Polsce nowożytnej*, Lublin 1994.

Łuczak C., *Polska i Polacy w drugiej wojnie światowej*, Poznań 1993.

Mączak A., *Klientela. Nieformalne systemy władzy w Polsce Europie XVI-XVIII w.*, Warszawa 1994.

Molenda J., *Chłopi. Naród. Niepodległość. Kształtowanie się postaw narodowych i obywatelskich chłopów w Galicji i Królestwie polskim w przededniu odrodzenia Polski*, Warszawa 1999.

Możdżyńska-Nawotka M., *O modach i strojach*, Wrocław 2003.

Obyczaje w Polsce. Od średniowiecza do czasów współczesnych, red. A. Chwalba, Warszawa 2005.

Olszewski D., *Polska kultura religijna na przełomie XIX i XX wieku*, Warszawa 1996.

Olszewski H., *O skutecznym rad sposobie*, Kraków 1989.

Polska na przestrzeni wieków, red. J. Tazbir, Warszawa 1995.

Polska XVII wieku. Państwo, społeczeństwo, kultura, red. J. Tazbir, Warszawa 1974.

Przyboś A., *Michał Korybut Wiśniowiecki 1640-1673*, Kraków 2007.

Rok B., *Człowiek wobec śmierci w kulturze staropolskiej*, Wrocław 1995.

Rzeczpospolita wielu narodów i jej tradycje, red. M. Markiewicz, A. Link-Lenczowski, Kraków 1999.

Spółczesność polskie od X do XX wieku, red. I. Ignatowicz, A. Mączak, B. Zientara, J. Żarnowski, Warszawa 1988.

Staszewski J., *August II Mocny*, Wrocław 1998.

Staszewski J., *August III Sas*, Wrocław 1989.

Suleja W., *Józef Piłsudski*, Wrocław 2004.

Tazbir J., *Kultura szlachecka w Polsce. Rozkwit – upadek – relikty*, Warszawa 1988.

Terlecki R., *Miecz i tarcza komunizmu. Historia aparatu bezpieczeństwa 1944- 1990*, Kraków 2007.

Topolski J., *Polska w czasach nowożytnych. Od europejskiej potęgi do utraty niepodległości*, Poznań 1994.

Tradycje polityczne dawnej Polski, red. A. Sucheni-Grabowska, A. Dybowska, Warszawa 1996.

Wandycz P., *Pod zaborami. Ziemia Rzeczypospolitej w latach 1795-1918*, Warszawa 1994.

Wapiński R., *Ignacy Paderewski*, Wrocław 1999.

Wisner H., *Władysław IV Waza*, Wrocław 1995.

Wisner H., *Zygmunt III Waza*, Wrocław 2006.

Wójcik Z., *Jan Kazimierz Waza*, Wrocław 2004.

Wójcik Z., *Jan Sobieski*, Warszawa 1994.

Zblewski Z., *Abecadło Peerelu*, Kraków 2008.

Zdrada J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 2005.

Ziejka F., *Złota legenda chłopów polskich*, Warszawa 1988.

Zielińska Z., *Ostatnie lata Pierwszej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1986.

Zienkowska K., *Stanisław August Poniatowski*, Wrocław 2004.

Żarnowski, J., *Polska 1918-1939. Praca, technika, społeczeństwo*, Warszawa 1999.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej